

FIȘA DISCIPLINEI

Metodologia cercetării în artele performative. Strategii de interpretare

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2 Facultatea	Facultatea de Teatru și Film
1.3 Departamentul	de Teatru
1.4 Domeniul de studii	TEATRU ȘI ȘI ARTELE SPECTACOLULUI Doctorat Școala doctorală de Teatru și Film; Doctorat în Teatru și artele spectacolului
1.5 Ciclul de studii	
1.6 Programul de studiu / Calificarea	
1.7. Forma de învățământ	
	Cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	<i>Metodologia cercetării în artele performative. Strategii de interpretare</i> codul disciplinei VDR1101						
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. dr. habil. Laura Teuțișan (Pavel)						
2.3 Titularul activităților de seminar	Prof. dr. habil. Laura Teuțișan (Pavel)						
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	Vp	2.7 Regimul disciplinei	O b

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	Din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	3 (față în față) x14= 42	Din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp:					72ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					0
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					10
Tutoriat					0
Examinări					0
Alte activități:					0
3.7 Total ore studiu individual	30				

3.8 Total ore pe semestru	72
3.9 Numărul de credite	10

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	- Sala de curs; DVD player, proiector/televizor, computer - Cursul se va desfășura la sediul facultății sau, în cazuri excepționale, hibrid (la facultate și online pe platforma MsTeams). Toți studenții doctoranzi vor comunica temele de seminar și vor afla detalii legate de curs, materiale de studiat (bibliografie, cărți în format electronic, materiale video) prin intermediul acestei platforme și pe mailul instituțional.
5.2 De desfășurare a seminarului/cursului practic/cursului practic individual	Sala de curs/seminar; proiector; computer; DVD-uri cu spectacole, cărți Termenul de predare al lucrărilor de seminar/proiectelor este stabilit de comun acord între titularul de seminar și doctoranzi.

6. Rezultatele învățării

Cunoștințe	- Doctoranzii cunosc metodele și practicile de cercetare specifice, și dobândesc noi abilități analitice și critice, care să fie adecvate temei centrale tratate în teză. - Doctoranzii cunosc modalitățile de culegere a informațiilor, de formulare a ipotezelor cercetării, de construcție a argumentației care să susțină teza, demonstrația interpretativă, precum și modurile de expunere a concluziilor în mod științific.
Aptitudini	- Doctoranzii sunt capabili să selecteze și să utilizeze adecvat perspectivele de interpretare din sfera artelor performative, a teoriilor și a conceptelor de bază asupra receptării și spectatorialității, specifice deopotrivă artelor spectacolului și studiilor culturale. - Doctoranzii pot analiza critic și pot sintetiza diverse direcții ale fenomenului teatral în ansamblul lui, cu precădere în contextul teatrului și artelor performative românești contemporane. - Doctoranzii sunt capabili să interpreteze praxis-ul artistic teatral și performativ în mod coerent și să elaboreze o argumentație inovatoare, care

	filtrează referințe critice și teoretice la zi • Doctoranzii sunt capabili să recurgă, în mod consecvent, pe parcursul scrierii articolelor (viitoare părți din teză) și a tezei în ansamblu, la sisteme actuale de citare și de redactare a aparatului critic.
Responsabilități și autonomie	• Doctoranzii își pot argumenta propriile opțiuni estetice, critice, de ideologie artistică. • Doctoranzii pot elabora propriile evaluări estetice și transestetice, prin prisma unor analize critice intra- și interdisciplinare, antropologice, teatrologice, de analiză culturală.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Familiarizarea doctoranzilor cu regulile de redactare ale unei lucrări științifice în domeniul Teatru și artele spectacolului
7.2 Obiectivele specifice	• Inițierea doctoranzilor în modalitățile de culegere a informațiilor, de formulare a ipotezelor cercetării, în cele de construcție a argumentației care să susțină teza, demonstrația interpretativă, precum și în modurile de expunere a concluziilor în mod științific. • Dezvoltarea unor abilități de cercetare științifică, rafinarea capacităților interpretative și analitice ale doctorandului/doctorandei.

8. Conținuturi

8.1 Curs si seminar	Metode de predare	Observații
1. Cercetarea teatrală și problema <i>metodei</i> ordonatoare în studierea și interpretarea critică a unui domeniu prin excelență interdisciplinar, sincretic, al creației colective.	prelegere ; conversație euristică	
2. Formularea unei opțiuni pentru o <i>metodă</i> și pentru o anume <i>perspectivă</i> de abordare în funcție de <i>teza</i> principală și de <i>obiectul</i> cercetării	prelegere ; conversație euristică ; seminar-dezbateri	
3. O aparentă dihotomie: cercetare practică, de tip creator/cercetare teoretică; complementaritatea lor - <i>Metoda cercetării preponderent (dar nu</i>	prelegere ; conversație euristică	

<i>exclusiv) teoretice</i>, teatrologice, de “theatre studies”; combinarea studiului de bibliotecă cu cel antropologic, participativ, de teren, cu organizarea de workshop-uri și de evenimente performative în contexte socio-profesionale diferite, în funcție de obiectul analizei - <i>Metoda cercetării preponderent creatoare</i>, participative, performative; cercetarea prin creație teatrală, prin producția unor reprezentații care să fie totodată și exemple de PAR – <i>practice as research</i>		
4. Condiția cercetătorului, “situarea” sa într-un context profesional, socio-cultural, comunitar; “<i>the situatedness of the historian</i>”; Contextualizare, decontextualizare, recontextualizare a obiectului cercetării	prelegere ; conversație euristică	
5. Cotitura sociologică și culturală (tip “cultural studies”), a cercetării în artele spectacolului; în ultimii 30 de ani: contaminarea între <i>social studies</i> și <i>performance studies</i>, împrumuturi reciproce de metode și perspective de interpretare; “the cross-fertilization of the theatre theory with the social sciences” (Marvin Carlson), cu antropologia (de ex., Schechner – V. Turner); metaforele teatrale la sociologul Erwing Goffmann; accentul asupra aspectelor performative ale limbajului la lingviștii John Austin și John Searle 6. Contextul cultural actual. Metodologii și filosofii ale cunoașterii în postmodernitate: Relativismul metodologic și scepticismul cognitiv al postmodernității. Anarhismul epistemologic (Paul Feyerabend). Pragmatismul (R. Rorty). Deconstrucția (J. Derrida). Mitanaliza (G. Durand), mitocritica, psihocritica (Ch. Mauron), teoriile ficționaliste (Umberto Eco, Thomas Pavel, Brian McHale etc.). Perspectiva <i>interculturală</i>. Metoda cercetării cantitative.	prelegere ; conversație euristică ; dezbateri la seminar prelegere ; conversație euristică	

7. Ideologii estetice; perspective ideologice, politici ale interpretării •Teoria critică: instrumentarul interpretativ al teoriei critice; Școala de la Frankfurt (Theodor W. Adorno, Herbert Marcuse, Max Horkheimer, Erich Fromm, Walter Benjamin, Siegfried Kracauer, Jürgen Habermas etc.); noua teorie critică; •teoriile postcoloniale ale lui Edward Said și Gayatri Chakravorty Spivak; •„Școala suspiciunii”; •teoria post-critică; vezi „Ekphrasis” (themed issue: <i>Aftermaths of Critical Theory in Cinema, Literature, Art and Visual Culture</i>; coord: Laura Pavel, Horea Poenar), vol. 19, 1, 2018 8. Perspective estetice, etice și politice în discursul critic aplicat artelor; Ipoteze teoretice extrem contemporane: <i>French Theory</i>; teze ale lui Derrida, Deleuze, Lyotard, Foucault – prelucrarea lor în mediul universitar american, în câmpul disciplinelor umaniste, al criticii, teoriei culturale, al esteticii	prelegere ; conversație euristică prelegere ; conversație euristică	
9. Concepte și instrumente interpretative utilizate la granița între discipline: <i>text, image, picture</i> – (v. W. J. T. Mitchell, <i>Picture Theory</i>), <i>performance, performativitate/performativity, teatralitate/theatricality, figură, figurativitate; ekphrasis; intermedia și intermedialitate; intertext; estetica relațională</i> (N. Bourriaud); <i>aură</i> (W. Benjamin); <i>cultural analysis/analiză culturală</i> (M. Bal); comunități interpretative/<i>interpretive communities</i> (Stanley Fish)	prelegere ; conversație euristică	
10. Metode de cercetare în Artele spectacolului: Metoda istoriografică: <i>readaptări critice contemporane</i>: -scepticismul postmodern față de cercetarea istoriografică, față de cea de arhivă; -deconstrucția perspectivei anacronice a abordărilor istorice tradiționale, “esențialiste”; - istoricizarea, relativizarea “adevărului istoric” și a valorii unui fenomen, a unui curent, a unei opere și a unei personalități, în funcție de determinarea socio-istorică	prelegere ; conversație euristică	

și ideologică a climatului în care acestea au apărut; Disciplina (circumscrișă interdisciplinar) a lui <i>World Theatre</i> (caz similar: “World Literature”, în loc de “History of Universal Literature” etc.),		
11. PaR: Practice as Research/ cercetarea prin practică artistică, practice-based research, artistic practice; stabilirea obiectului cercetării, a unui design de cercetare și a strategiilor interpretative 12. Cercetările în sfera teoriei receptării, a lui “<i>audience response</i>”; cercetări (PaR) asupra interactivității și a <i>emancipării</i> (Jacques Rancière) publicului; tipuri de „spectatorship”, cercetarea diverselor „efecte de spectacol” și a participării publicului;	prelegere ; conversație euristică prelegere ; conversație euristică	
13. Noile cotituri în sfera dramaturgiei postcomuniste, a producțiilor independente, a noilor tipuri de receptare; apariția unui public „emancipat” și a unui „canon” teatral alternativ; „Întoarcerea dramaturgului”, deteatalizarea teatrului” (Alina Nelega)	prelegere ; conversație euristică	
14. Însușirea unor tehnici de redactare științifică și de editare de texte conform normelor în vigoare - de (re)văzut normele APA, MLA (Modern Language Association), Chicago Manual of Style, de analizat și de aplicat în redactarea tezei; Vezi, în acest sens, MLA Style. <i>Guide to Referencing Using the MLA Style</i>, pe grupul doctoranzilor; Evaluarea eseurilor argumentative, discuții, feedback Concluzii	prelegere ; conversație euristică	
Bibliografie Toate textele (articole, cărți) și înregistrările cu spectacole de vizionat, precum și materialele pedagogice (PPTuri) vor fi disponibile pe Teams. Suportul de curs este constituit din fișele și fișierele de pe Teams. Tot pe Teams studenții vor urca și prezentările de seminar. Bibliografie critică orientativă: Austin, J. L. <i>How To Do Things With Words</i>. Oxford: Clarendon Press, 1962 Bal, Mieke, <i>Travelling Concepts in the Humanities. A Rough Guide</i>, University of Toronto Press, 2002 Bal, Mieke, <i>From Cultural Studies to Cultural Analysis: “A Controlled Reflection on the Formation of Method”</i>, in Paul Bowman (ed.), <i>Interrogating Cultural Studies. Theory, Politics and Practice</i>.		

London&Sterling, Virginia, Pluto Press, 2003

Bishop, Claire, *Artificial Hells: Participatory Art and the Politics of Spectatorship*. London, Verso, 2012.

Bennett, Susan, *Theatre Audiences. A Theory of Production and Reception*. Second edition. London and New York, Routledge, 1997

Bloom, Harold, *Canonul occidental. Cărțile și școala epocilor*, trad. de Diana Stanciu, postfață de Mihaela Anghelescu Irimia, București, Ed. Univers, 1998

Borie, Monique, *Antonin Artaud. Teatrul și întoarcerea la origini. O abordare antropologică*, în românește de Ileana Littera, București, Ed. Unitext&Polirom, 2004

Bourriaud, Nicolas, *Estetica relațională. Postproducție. Cultura ca scenariu: cum reprogramează arta lumea contemporană*, traducere de Cristian Nae, Cluj, Idea Design&Print, 2007.

Butler, Judith, *Bodies that Matter. On the Discursive Limits of „Sex”*, New York and London, Routledge, 1993

Butler, Judith, *Gender Trouble: Feminism and the Subversion of Identity*, New York and London, Routledge, 1990

Călinescu, Matei, *Cinci fețe ale modernității. Modernism, avangardă, decadență, kitsch, postmodernism*, trad. rom. Tatiana Pătrulescu și Radu Țurcanu, București, Ed. Univers, 1995

Căraș, Tamara, *Efectul Menard. Rescrierea postmodernă: perspective etice*, Pitești, Ed. Paralela 45, 2003

Cavell, Stanley, *The World Viewed: Reflections on the Ontology of Film*

http://www.ebook3000.com/St Stanley-Cavell--The-World-Viewed--Reflections-on-the-Ontology-of-Film--Enlarged-Edition_65338.html

Coman, Mihai, *Mass-media, mit și ritual. O perspectivă antropologică*, Iași, Ed. Polirom, 2003

Feyerabend, Paul, *Against Method: Outline of an Anarchistic Theory of Knowledge*, New Left Books, 1975

Fish, Stanley, *Is There a Text in This Class? The Authority of Interpretive Communities*, Cambridge, MA and London, Harvard University Press, 1980.

Foucault, Michel, *Ceci n'est pas une pipe/This is Not a Pipe* (1968)

<http://foucault.info/documents/foucault.thisIsNotaPipe.en.html>

Foucault, Michel, *Cuvintele și lucrurile. O arheologie a științelor umane*, traducere de Bogdan Ghiu și Mircea Vasilescu. Studiu introductiv de Mircea Martin, București, Ed. Univers, 1996

Fried, Michael, *Absorption and Theatricality. Painting and Beholder in the Age of Diderot*. New edition.

Chicago & London: University of Chicago Press, 1987

Fuchs, Elinor, *The Death of Character: Perspectives on Theater after Modernism*, Bloomington, Indiana University Press, 1996

Hutcheon, Linda, *A Theory of Parody. The Teachings of Twentieth-Century Art Forms*, New York and London, Methuen, 1985

Hutcheon, Linda, *Politica postmodernismului*, traducere de Mircea Deac, București, Ed. Univers, 1997

Kershaw, Baz and Nicholson, Helen (eds.), *Research Methods in Theatre and Performance*, Edinburgh, Edinburgh University Press, 2011.

Lehmann, Hans-Thies, *Teatrul postdramatic*, traducere din limba germană de Victor Scoradeț, București, Ed. Unitext&Polirom, 2009

Mandea, Nicolae, *Teatralitatea. Un concept contemporan*, București, UNATC Press, 2006

Mitchell, W.J.T., *Picture Theory*, Chicago, The University of Chicago Press, 1994

MLA Style. Guide to Referencing Using the MLA Style

Moretti, Franco, „Planet Hollywood”, *New Left Review*, no. 9, May-June, 2001, pp. 99-100.

Franco Moretti, *Network Theory, Plot Analysis (Literary Lab Pamphlet 2)*, Literary Lab, Stanford University, 2011, pp. 2-5, accesat la <https://litlab.stanford.edu/LiteraryLabPamphlet2.pdf>, în 7 sept. 2015.

Moretti, Franco, “Operationalizing”: or, the Function of Measurement In Modern Literary Theory (*Literary Lab Pamphlet 6*), Literary Lab, Stanford University, 2013, 1, accesat la <https://litlab.stanford.edu/LiteraryLabPamphlet6.pdf>, în 7 sept. 2015.

Nelega, Alina, „Întoarcerea dramaturgului: resuscitarea tragicului și deteatralizarea teatrului”, în *LiterNet.ro*, 7.12.2005,

la <https://atelier.liternet.ro/articol/2997/Alina-Nelega/Intoarcerea-dramaturgului-resuscitarea-tragicului-si-de-teatralizarea-teatrului.html>

Nelega, Alina, *Structuri și formule de compoziție ale textului dramatic*, Cluj-Napoca, Eikon, 2010.

Pavel, Laura, [The Fictional, the Autobiographical and the Aesthetic Self: Performing First Person Discourse](https://www.academia.edu/25842313/THE_FICTIONAL_THE_AUTOBIOGRAPHICAL_AND_THE_AESTHETIC_SELF_PERFORMING_FIRST-PERSON_DISCOURSE_full_article_), în „*Studia UBB Philologia*”, LXI, 1, 2016, p. 147-160.
https://www.academia.edu/25842313/THE_FICTIONAL_THE_AUTOBIOGRAPHICAL_AND_THE_AESTHETIC_SELF_PERFORMING_FIRST-PERSON_DISCOURSE_full_article_

Popescu, Marian, *Scenele teatrului românesc, 1945-2004. De la cenzură la libertate*. Studii de istorie,

critică și teorie teatrală, București, Ed. Unitext, 2004.

Rose, Gillian, *Visual Methodologies*, Sage, 2001 (carte de consultat on-line sau în atașat în Pdf, pe grupul doctoranzilor)

Runcan, Miruna, *Modelul teatral românesc*, București, Ed. Unitext, 2000

Schechner, Richard, *Performance Studies. An Introduction*, London and New York, Routledge, 2002

Substance. A Review of Theory and Literary Criticism, nr. tematic *Theatricality*, vol. 31, nr. 2&3, 2002

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținuturile disciplinei se reflectă în proporție majoră în programele de studiu din instituțiile de învățământ de nivel universitar de profil din străinătate
- Tematica este elaborată pe baza bibliografiei de specialitate în domeniu

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	- cunoaștere și înțelegere - capacitate de răspuns la nivel interactiv	Examen = lucrare scrisă tip proiect	30%
	- participare la dezbateri		20%
10.6 curs practic	- Participare argumentare coerentă a ideilor, prezență		50%

10.6 Standard minim de performanță:

1. Doctorandul înțelege și asumă principalele concepte funcționale utilizate, poate selecta un „design de cercetare” și poate alege perspectiva de interpretare adecvată tezei. Totodată, doctorandul dobândește un stil argumentativ științific în argumentarea ideilor și în analizele din cuprinsul tezei.

2. Limbajul de specialitate este corect utilizat.

3. Lipsa participării și lucrărilor de seminar condiționează intrarea în examen cu lucrarea proiect.

NB Orice tentativă de plagiat duce la notarea proiectelor cu 1.

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)¹

Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă

Data completării

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului
de seminar

.....28.04.2025.....

Prof. dr. Laura Teuțișan (Pavel)